

Warszawa, dnia 25 lipca 2014 r.

NEWSLETTER PRAWNY

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

1. **Odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez żubry, wilki, rysie i niedźwiedzie.**

21 lipca 2014 r. Trybunał Konstytucyjny rozpoznał wniosek Prokuratora Generalnego w sprawie odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez żubry, wilki, rysie i niedźwiedzie. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że:

- art. 126 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w części obejmującej wyrazy „w uprawach, płodach rolnych lub w gospodarstwie leśnym”,
- art. 126 ust. 1 pkt 2 i 3 powyższej ustawy, w części obejmującej wyrazy „w pogłowie zwierząt gospodarskich”,
- art. 126 ust. 1 pkt 4 powyższej ustawy w części obejmującej wyrazy „w pasiekach, w pogłowie zwierząt gospodarskich oraz w uprawach rolnych”,
- art. 126 ust. 4 powyższej ustawy w zakresie, w jakim ogranicza grono podmiotów, które mogą współdziałać z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, a na obszarze parku narodowego – z dyrektorem tego parku, co do sposobów zabezpieczania przed szkodami powodowanymi przez zwierzęta, o których mowa w ust. 1, do właścicieli lub użytkowników gospodarstw rolnych i leśnych oraz w zakresie, w jakim ogranicza mienie, które podlega zabezpieczeniu są niezgodne z art. 32 ust. 1 oraz art. 64 ust. 2 konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że zaskarżone przepisy naruszają zasady konstytucyjne wyrażone w art. 32 ust. 1 i art. 64 ust. 2 konstytucji, tj. zasadę równości wobec prawa oraz równej ochrony własności. Art. 126 ust. 1 pkt 1-4 ustawy o ochronie przyrody w dotychczasowym brzmieniu uzależnia bowiem odpowiedzialność Skarbu Państwa od wyrządzenia szkody w określonym mieniu, czyli pogłowie zwierząt gospodarskich oraz pewnych kategoriach nieruchomości wskazanych w ustawie. Dochodzi w ten sposób do zróżnicowania właścicieli rzeczy uprzywilejowanych przez ustawę i właścicieli innych rzeczy narażonych na uszkodzenie.¹

2. **Przetwarzanie danych osobowych potencjalnych dawców szpiku.**

Umieszczenie w centralnym rejestrze niespokrewnionych potencjalnych dawców szpiku i krwi pępowinowej informacji o imieniu i nazwisku, miejscu urodzenia, adresie zamieszkania i numerze PESEL kandydata na dawcę oraz informacji o podmiocie, który dokonał badania jego antygenów zgodności tkankowej jest zgodne z konstytucją. Niezgodne z konstytucją jest natomiast udostępnianie wszystkich danych dawców ministrowi właściwemu do spraw zdrowia i Krajowej Radzie Transplantacyjnej.

Tak wynika z wyroku Trybunału Konstytucyjnego, który w dniu 22 lipca 2014 r. rozpoznał wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczący przetwarzania danych osobowych potencjalnych dawców szpiku. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że:

¹ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 lipca 2014 r., K 36/13, źródło: www.trybunal.gov.pl.

- art. 16 ust. 3 pkt 1, pkt 2 w części zawierającej słowa „i miejsce”, pkt 3, pkt 4 i pkt 6 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów jest zgodny z art. 47 i art. 51 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 konstytucji;
- art. 16 ust. 6 powyższej ustawy jest niezgodny z art. 47 i art. 51 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 konstytucji.²

ZMIANY W PRAWIE

1. Zmiany w prawie ochrony konkurencji i konsumentów.

W Dzienniku ustaw opublikowano ustawę z dnia 10 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz ustawy - Kodeks postępowania cywilnego. Najważniejsze zmiany wprowadzone nowelą to:

- skrócenie do jednego miesiąca czasu postępowań dotyczących tzw. „prostych koncentracji” – bardziej skomplikowane sprawy objęte zostaną dwuetapową procedurą, która wydłużona zostanie o cztery miesiące,
- możliwość utajnienia, na wniosek przedsiębiorcy, części decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: „UOKiK”) wyrażającej warunkową zgodę na koncentrację, w zakresie dotyczącym terminu spełnienia warunków nałożonych na przedsiębiorcę,
- możliwość dobrowolnego poddania się karze przez uczestnika postępowania antymonopolowego, która będzie wówczas niższa o 10% niż w planowanym rozstrzygnięciu,
- możliwość obniżenia kary lub odstąpienia od nałożenia kary pieniężnej za stosowanie niedozwolonej praktyki, w przypadku gdy przedsiębiorca sam poinformuje Prezesa UOKiK o stosowaniu danej praktyki,
- wprowadzenie tzw. leniency plus – nowej instytucji, która przewiduje możliwość przyznania obniżki kary dla przedsiębiorcy, który złożył wniosek leniency, ale nie udało mu się uzyskać odstąpienia od wymierzenia kary, lecz ujawni organowi antymonopolowemu informacje na temat innego niedozwolonego porozumienia, dotychczas nieznanego organowi,
- zmiany w procedurze przeszukania i postępowania przed sądem ochrony konkurencji i konsumentów oraz w ustalaniu wymiaru kary, które to następować będzie z uwzględnieniem rodzaju przewinienia oraz zarobków i sytuacji finansowej danej osoby.

Nowelizacja wejdzie w życie 18 stycznia 2015 r.³

² Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 lipca 2014 r., K 25/13, www.trybunal.gov.pl.

³ Ustawa z dnia 10 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. 2014, poz. 945), źródło: www.dokumenty.rcl.gov.pl.

2. **Zmiany wzorów pism w postępowaniu administracyjnym.**

W dniu 24 czerwca 2014 r. opublikowana została ustawa z dnia 24 kwietnia 2014 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze standaryzacją niektórych wzorów pism w procedurach administracyjnych.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, tj. z dniem 25 grudnia 2014 r. Główne zmiany wprowadzone ustawą to nałożenie na właściwe organy obowiązku określenia wzorów pism w formie dokumentów elektronicznych oraz obowiązku udostępnienia wnioskodawcy wzoru pisma w formie dokumentu elektronicznego.

Wejście w życie nowych przepisów umożliwi wprowadzenie jednolitych w skali kraju wzorów pism wykorzystywanych w różnych procedurach administracyjnych, w szczególności wzorów wniosków o wydanie zezwolenia, o wpis do rejestru, o zmianę danych w zezwoleniu lub w rejestrze, o wydanie licencji oraz zgłoszenia danej działalności właściwemu organowi.⁴

3. **Pouczenie na przesyłkach sądowych.**

W dniu 18 lipca 2014 r. weszła w życie nowelizacja rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym, która zmieniała wzór zawiadomienia (zawiadomienia powtórnego) o przesyłce z sądu. Na drugiej stronie dokumentu znajduje się od teraz pouczenie o treści: "Doręczenie może powodować rozpoczęcie biegu terminów procesowych".⁵

PROJEKTY ZMIAN W PRAWIE

Zmiany w prawie pracy w zakresie uprawnień ojca dziecka.

Zgodnie z głównymi założeniami projektu zmian w Kodeksie pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej:

- jeśli matka umrze przy porodzie albo porzuci niemowlaka, wówczas ojciec dziecka będzie miał prawo do urlopu macierzyńskiego i rocznego zasiłku macierzyńskiego, jeśli będzie pracownikiem, przy czym uprawnienie to będzie mu przysługiwało nawet wówczas, gdy matka dziecka nie pracowała na umowę o pracę ani nie była nigdzie ubezpieczona w ZUS,
- ubezpieczony ojciec dziecka, zatrudniony na umowę o pracę będzie mógł wystąpić do pracodawcy o udzielenie niewykorzystanej przez matkę części urlopu macierzyńskiego,
- nie będzie można wstecznie udzielić urlopu macierzyńskiego tzn. jeśli podwładny rozpocznie wybieranie któregoś z urlopów, to z kolejnego uprawnienia będzie już musiał korzystać bezpośrednio po sobie,
- projekt przewiduje również zmiany dla niepełnosprawnych matek.⁶

⁴ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2014 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze standaryzacją niektórych wzorów pism w procedurach administracyjnych, (Dz.U. 2014, poz. 822), źródło: www.dokumenty.rcl.gov.pl.

⁵ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym z dnia 18 czerwca 2014 r. (Dz.U. z 2014 r. poz. 894), Legalis.

⁶ Źródło: www.abc.com.pl.